

технологизации правоохранительной деятельности, технологические инструменты, включая искусственный интеллект, не могут применяться без здравого смысла компетентного и грамотного сотрудника правоохранительного органа, владеющего обстановкой и понимающего специфический контекст местных условий.

Литература

1. Council Directive 2004/82/EC of 29 April 2004 on the obligation of carriers to communicate passenger data.

2. Directive (EU) 2016/681 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the use of passenger name record (PNR) data for the prevention, detection, investigation and prosecution of terrorist offences and serious crime.

3. AlphaBay and Hansa dark web markets shut down. 20.11.2017. URL: <https://www.bbc.com/news/technology-40670010>.

4. EU GDPR «Automated individual decision-making, including profiling». Article 22. URL: <https://www.privacy-regulation.eu/en/article-22-automated-individual-decision-making-including-profiling-GDPR.htm>).

5. Filippov S. Criminological significance of biometric technologies in the context of counteracting cross-border crime. *Journal of the National Prosecution Academy of Ukraine*. 2018. № 6. P. 59-64.

6. Filippov S. Information support for counteraction to cross-border crime. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2018. № 4(2). P. 102–112.

УДК 343.62:59(043.2)

Широкоступ К.М., аспірант,
Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ІЗ ЗАХОПЛЕННЯМ ЗАРУЧНИКІВ

Результати вивчення матеріалів кримінальних проваджень і практичної діяльності оперативних підрозділів по боротьбі з захопленням заручників свідчать, що в більшості випадків захоплення заручників вчиняються організованими і добре законспірованими злочинними групами з використанням найсучасніших технічних засобів, із застосуванням різних видів вогнепальної, холодної та газової зброї, вибухових речовин, що мають документи, прикриття і відповідне обмундирування, екіпірування.

Боротьба зі злочинністю – це поняття багатоаспектне, різнобічне і дуже об’ємне за змістом. Це війна з великим злом у суспільстві зі своєю стратегією і тактичними прийомами [5].

Боротьба зі злочинністю має свої стратегічні напрямки, тактичні способи і прийоми, характеризується різноманіттям суб’єктів, засобів,

форм і методів. Чим більш злагоджена і досконаліша ця система, ніж вона ефективніша, тим сильніше себе проявляють і зазначені вище об'єктивні передумови ліквідації злочинності [3, с. 85].

Андрушко А.В. говорить про основні напрямки боротьби зі злочинністю, в яких проявляється діапазон і зміст боротьби зі злочинністю і які утворюють її стратегію. Це – офіційна криміналізація всіх суспільно небезпечних діянь, людських вчинків, багатостороння попереджувально-профілактична діяльність всіх суб'єктів боротьби зі злочинністю; кримінальне переслідування осіб, які вчиняють реально конкретні злочини; діяльність кримінально-виконавчої системи (забезпечення належного відбування покарання і ефективний виправний та виховний вплив на засудженого) [2, с. 162].

Вчинення суспільно-небезпечних діянь знаходиться в певній залежності від організації і стану боротьби зі злочинністю. Одним із напрямків, що сприяють успішній боротьбі зі злочинністю, є вдосконалення кримінального законодавства, зокрема, встановлює кримінальну відповідальність за захоплення заручника. Ефективна боротьба із захопленням заручника можлива тільки при наявності кримінально-правових норм, що відповідають реаліям сучасних умов.

У літературі справедливо зазначається, що «на рівні спеціального попередження традиційний набір профілактичних заходів стосовно до організованої злочинності багато в чому непридатний. Тут, наприклад, практично не приносять користі профілактичні бесіди працівників поліції, надання допомоги в трудовому і побутовому влаштуванні тощо У попередженні організованої злочинності нахил повинен робитися на спеціальну профілактику з використанням оперативно-розшукових сил, засобів і методів».

Як слушно зауважує Акімов М.О., організованій злочинності успішно може протистояти тільки система професійно підготовлених і технічно оснащених підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю. Система повинна включати:

- спеціалізовані оперативні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю;

- спеціалізовані слідчі підрозділи з розслідування організованої злочинної діяльності;

- спеціалізовані підрозділи органів прокуратури з нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю і розслідуванням і підтримання державного обвинувачення у справах про злочини, вчинені організованими злочинними групами;

- спеціалізовані суди з розгляду кримінальних справ про злочини, вчинені організованими злочинними групами. Значення системи спеціалізованих підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю безперечно велике в умовах України, така система забезпечить

комплексний характер дій правоохоронних органів щодо виявлення організованої злочинності, розслідування та розгляду кримінальних справ щодо членів організованих злочинних груп [1, с. 110].

Ефективними заходами боротьби із захопленням заручника і його попередження можуть бути:

1) жорсткий соціально-правовий контроль за зберіганням і обігом зброї, боєприпасів, вибухових пристроїв, вибухових речовин;

2) створення ефективної системи освіти громадян у дусі поваги і терпимості до інших соціокультурних, етнічних, національних і релігійних традицій та особливостей різних народів;

3) засудження насильства, застосовуваного в політичних, економічних, національних і релігійних цілях, а також припинення поширення у пресі технологій виготовлення і застосування вибухових пристроїв;

4) розширення активного міжнародного співробітництва на різних рівнях в спільній боротьбі з національною і транснаціональною терористичною діяльністю, обмін інформацією та спільні дії спецслужб різних країн.

Література

1. Акімов М.О. Кримінально-правова характеристика захоплення заручників за законодавством України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2009. 209 с.

2. Андрушко А.В. Окремі аспекти кримінальної відповідальності за захоплення заручників. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 162–163.

3. Біленчук П.Д., Кобилянський О.Л., Малій М.І. та ін. *Правова соціалізація особистості в сучасному світі: людина, суспільство, цивілізація*. Київ: УкрДГРІ, 2020. 204 с.

4. Гнетнев М.К., Сингаївська І.В. Про ключові аспекти кваліфікації злочинів, передбачених статтями 146 і 147 КК України. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2017. № 1 (77). С. 44-53.

5. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар / А.М. Бойко, М.І. Мельник, М.І. Хавронюк та ін. URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/uk/81-uky/1679-1.html>